

Státní divadlo v Ostravě

BEDŘICH SMETANA

LIBUŠE

Slavnostní představení na počest 35. výročí trvání
českého divadla v Ostravě

8. V. 1954

POMNÍK NÁRODA VÍTĚZNÉHO

ZDENĚK NEJEDLÝ

Záměr, jež Smetana uskutečnil ve své „Libuši,“ byl jeho dávnou oblíbenou myšlenkou. Hluboké národní uvědomění, z něhož tato apotheosa našeho národa vytryskla, jevílo se u Smetany již v jeho mládí. Již v roce 1848 pokládán byl od našich hudebníků za zásadního stoupence české národní věci. Již tenkrát se loučil s vlastí ve svém deníku slovy: „Jsem tělem i duší Čechem a honosím se býti synem naší slávy. Jest to smutné, že jsem nucen, vzdálen od své vlasti, již tak vroucně miluji a kde bych tak rád žil, vyhledávati svoje živobytí v cizině. Jest mi vždy úzko, když se s těmito místy loučím. Žij blaze, moje nade vše milovaná vlasti, moje krásná, veliká, jediná vlasti!“ I v těchto trpkých chvílích bylo jeho nejvyšším cílem postavit svému národu pomník, jenž by byl určen jen k jeho oslavě a jemuž by Smetana věnoval své nejlepší síly. „Libuše“ jest dílo zcela zvláštní, jest to ryze slavnostní hra, jež se měla provozovati jen při největších slavnostech českého národa, při nichž je zdůvodněna velkolepá apotheosa národní síly. Smetana posvětil toto dílo svou tvůrčí geniálností v pravou apotheosu celého národa, jež strhává i dnes posluchače nejrozmanitějších názorů politických. Teprve Smetanovo umění učinilo z „Libuše“ tak všenárodní umělecké dílo, jaké nenajdeme v žádném jiném českém umění.

V „Libuši“ vše jest povýšeno z ovzduší denního života ve vyšší svět mythu, který jest při tom apotheosou českého národa. Odtud plyne i zcela zvláštní ráz Smetanovy hudby v „Libuši,“ její stylisace, pathetičnost, důstojný klid. Ve své zpěvohře řeší Smetana zcela zvláštní úkol: zachytiti ve všem slavnostní, povznesenou náladu. Takové slavnostní dílo, jako máme my v „Libuši,“ nemá žádná operní literatura jiného národa. „Libuše“ je v celých dějinách opery zjev naprosto ojedinělý, nevídaný. Smetana řekl o ní právem: „Libuše není žádná opera dle starých zvyků, nýbrž je slavné tableau, hudebně dramatické uživotnění. Jsem tvůrce tohoto genru v hudbě, zvláště české.“ Smetana zde přinesl celému umění dílo tak nové, že bychom marně hledali pro ně analogie. Svou láskou k národu a prýstícím z ní svým uměním postavil českému národu pomník, který nám může pro mistrovskou výši i naprostou originalitu závidět i největší národ.

*MARIE PODVALOVÁ, laureátka státní ceny, členka Národního divadla v Praze
v titulní roli*

BEDŘICH SMETANA
LIBUŠE

Slavnostní zpěvohra

o třech dějstvích na slova Josefa Wenziga a Ervína Špindlera

Řídí: RUDOLF VAŠATA

Režie: Ing. FERDINAND PUJMAN, nositel Řádu práce j. h.

Výtvarník: JAN ZRZAVÝ

Sbory: JIŘÍ MÍŠA

Kostymy: Podle návrhů J. Zrzavého připravil kolektiv
M. a J. Stejskalových

OSOBY:

Libuše		MARIE PODVALOVÁ <i>laureátka státní ceny, členka ND v Praze</i>
Přemysl ze Stadic		Rudolf Kasl
Chrudoš od Otavy	} bratři	Jiří Herold
Štáhlav na Radbuze		František Janda
Lutobor z Dobroslavského Chlumce, jejich strýc		Karel Průša
Radovan od Kamena mosta		Čeněk Mlčák
Krasava, Lutoborova dcera	} obě na Libušině dvoře	Ludmila Dvořáková
Kaadmila, sestra obou bratrů		Ludmila Komancová
Čtyři ženci	{	Milada Šafránková
		Věra Heroldová
		Ivana Mixová
		Jaroslav Skácel

a operní soubor: Kmeti, leši i vladykové z Panny a děvy z dvora Libušina z
Přemyslova čeledi z Lid

Děj se koná na Vyšehradě, buď ve Stadicích,
buď hornaté krajině lesní za dob pohanských

Proroctví Libušino: 1. Břetislav a Jitka. 2. Jaroslav ze Šternberka. 3. Otakar II.,
Eliška a Karel IV. 4. Žižka, Prokop Veliký. 5. Jiří z Poděbrad

Hlavní přestávka po 4. obraze